

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei „Pentru modificarea Regulamentului privind cadrul de administrare a activității băncilor, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 322/2018”

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Autorul proiectului actului normativ este Banca Națională a Moldovei (BNM).
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei „Pentru modificarea Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 322/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind cadrul de administrare a activității băncilor” (în continuare - proiectul hotărârii) a fost elaborat în conformitate cu legislația, și anume în temeiul art.38, art.39, art.43 și art. 44 alin.(5) din Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.434-439, art.727).
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Proiectul hotărârii a fost elaborat în contextul angajamentului asumat de Banca Națională a Moldovei de aliniere a legislației Republicii Moldova în domeniul bancar la Acquis-ul Uniunii Europene, conform Anexei A la Clusterul 2 „Piața internă”, Capitolului 9 „Servicii financiare” din Programul Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025. Acesta are drept obiectiv actualizarea cadrului normativ secundar aferent administrării activității băncilor prin transpunerea următoarelor reglementări europene: <ul style="list-style-type: none">- parțial prevederile Directivei 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudencială a instituțiilor de credit, de modificare a Directivei 2002/87/CE și de abrogare a Directivelor 2006/48/CE și 2006/49/CE; CELEX: 32013L0036 (în continuare – Directiva (UE) 2013/36);- parțial prevederile Regulamentului nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudenciale pentru instituțiile de credit și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012; CELEX: 32013R0575 (în continuare – Regulamentul (UE) 575/2013);- prevederile Regulamentului delegat (UE) 2024/856 al Comisiei din 1 decembrie 2023 de completare a Directivei 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care precizează scenariile de șoc în materie de supraveghere, ipotezele comune în materie de modelare și de parametri și ceea ce constituie o scădere semnificativă; CELEX: 32024R0856 (în continuare – Regulamentul delegat (UE) 2024/856);- prevederile Regulamentului delegat (UE) 2024/857 al Comisiei din 1 decembrie 2023 de completare a Directivei 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care specifică o metodologie standardizată și o metodologie standardizată simplificată pentru evaluarea riscurilor care decurg din variațiile potențiale ale ratelor dobânzii care afectează atât valoarea economică a capitalului propriu, cât și veniturile nete din dobânzi aferente activităților din afara portofoliului de tranzacționare ale unei instituții; CELEX: 32024R0857 (în continuare – Regulamentul delegat (UE) 2024/857);

- prevederile Regulamentului delegat (UE) nr. 527/2014 al Comisiei din 12 martie 2014 de completare a Directivei 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare referitoare la specificarea claselor de instrumente care reflectă în mod corespunzător calitatea creditului instituției în condiții de asigurare a continuității activității și care sunt adecvate pentru a fi utilizate în scopul remunerației variabile; CELEX: 32014R0527 (în continuare – *Regulamentul delegat (UE) 527/214*).

Totodată, proiectul HCE include prevederi ale Ghidului EBA/GL/2021/05 privind guvernanta internă, Ghidul EBA/GL/2021/04 privind politicile solide de remunerare, Ghidul EBA/GL/2020/06 privind inițierea și monitorizarea creditelor.

1) Cu referire la necesitatea transpunerii/actualizării articolelor din Directiva 2013/36/UE care vizează Regulamentul nr. 322/2018 privind cadrul de administrare a activității băncilor

Deși anumite articole din Directiva 2013/36/UE au fost parțial transpuse anterior, este necesară completarea normelor pentru a include integral cerințele referitoare la identificarea, administrarea, monitorizarea și raportarea riscurilor specifice băncilor, cum ar fi riscul de credit, de contrapartidă, de concentrare, riscul de piață, riscul de rată a dobânzii în afara portofoliului de tranzacționare, riscul operațional, riscul de lichiditate, riscul levierului excesiv, inclusiv riscul rezidual și de securitate.

Totodată, în proiectul HCE au fost preluate norme aferente riscurilor de mediu, social și de guvernanta (riscurile ESG).

Necesitatea transpunerii prevederilor referitoare la riscurile ESG în cadrul de reglementare aplicabil băncilor derivă din angajamentul asumat conform PNA 2025 - 2029 de a transpune integral prevederile Directivei 2013/36/UE, reflectând, totodată, responsabilitatea de a se alinia obiectivelor globale de sustenabilitate. În această perspectivă, tranziția către o economie durabilă, consacrată prin Acordul de la Paris, ratificat prin Legea nr.78/2017, și prin Agenda 2030 a ONU, vizează dezvoltarea unei economii cu emisii reduse de carbon, rezistente la efectele schimbărilor climatice și incluzive din punct de vedere social. Sectorul bancar joacă un rol relevant în susținerea acestei tranziții, care vizează nu numai valorificarea și sprijinirea oportunităților ce vor apărea, ci și gestionarea adecvată a riscurilor pe care le poate implica. Întrucât aceste riscuri pot avea implicații atât pentru stabilitatea băncilor la nivel individual, cât și pentru stabilitatea sistemului financiar în ansamblu, este necesar un cadru prudențial de reglementare consolidat care să integreze mai bine riscurile aferente.

În acest sens, băncile trebuie să dețină strategii, politici, procese și sisteme solide, integrate în cadrul de guvernanta și de administrare a riscurilor, pentru identificarea, măsurarea, gestionarea și monitorizarea riscurilor ESG pe termen scurt, mediu și lung. Măsurile adoptate trebuie să fie proporționale cu dimensiunea, natura și complexitatea riscurilor ESG ale băncii și să acopere un orizont de timp de cel puțin 10 ani. Băncile trebuie să testeze reziliența față de efectele negative ale factorilor ESG, inclusiv schimbările climatice, utilizând scenarii credibile de bază și adverse, care să reflecte impactul potențial al factorilor de mediu, sociali și al politicilor publice asupra mediului de afaceri pe termen lung, iar pentru a asigura o interpretare uniformă a riscurilor ESG este necesar să se prevadă noțiuni adecvate astfel cum sunt definite în Regulamentul (UE) 575/2013.

Concomitent, pentru a consolida disciplina prudențială, este esențială actualizarea prevederilor privind politicile de remunerare, astfel încât prin remunerațiile acordate personalului să nu se încurajeze asumarea de riscuri excesive de către bancă și să prevadă mecanisme de ajustare a remunerațiilor în situația în care lucrurile nu se îndreaptă în direcția corectă.

2) Cu referire la necesitatea transpunerii Regulamentului delegat (UE) 2024/857

Scopul transpunerii Regulamentului delegat (UE) 2024/857 este de a stabili modul în care băncile trebuie să calculeze și să gestioneze riscul ratei dobânzii pentru activitățile care nu fac parte din portofoliul de tranzacționare (riscul IRRBB). Acesta definește o metodologie standardizată și una

simplificată pentru a măsura impactul fluctuațiilor ratelor dobânzii asupra valorii economice a capitalurilor proprii și a veniturilor nete din dobânzi ale băncilor.

3) Cu referire la necesitatea transpunerii Regulamentului delegat (UE) 2024/856

Scopul transpunerii Regulamentului delegat (UE) 2024/856 este de a preciza scenariile de șoc în materie de supraveghere a riscului de rată a dobânzii asociat activităților din afara portofoliului de tranzacționare, prin definirea ipotezelor și parametrilor comuni pentru calculul valorii economice a capitalurilor proprii și al veniturilor nete din dobânzi. Acesta urmărește să asigure comparabilitatea rezultatelor, precizia și fiabilitatea estimărilor, precum și un echilibru între rigurozitate prudențială și flexibilitate operațională, inclusiv prin introducerea unor praguri de referință pentru identificarea valorilor extreme care reflectă riscurile reale fără a impune automat recalibrări sau măsuri suplimentare băncilor, atunci când gestionarea riscului este adecvată și proporțională cu modelul lor de afaceri.

4) Cu referire la necesitatea transpunerii Regulamentului delegat (UE) 527/2014

Scopul transpunerii Regulamentului delegat (UE) 527/2014 este de a stabili un cadru coerent și armonizat pentru utilizarea remunerației variabile acordate sub formă de instrumente financiare, astfel încât aceasta să promoveze gestionarea eficientă și prudentă a riscurilor, să alinieze interesele personalului cu cele ale acționarilor și altor părți interesate și să sprijine sustenabilitatea pe termen lung a băncii. De asemenea, prin transpunerea regulamentului se urmărește prevenirea asumării riscurilor excesive prin impunerea mecanismelor de reducere a valorii și de conversie a instrumentelor, prin asigurarea respectării perioadelor de reportare și reținere și prin clarificarea utilizării diferitelor clase de instrumente, inclusiv instrumentele nemonetare sau sintetice, în conformitate cu standardele și cerințele Uniunii Europene.

Având în vedere cele menționate, aprobarea proiectului HCE reprezintă o etapă fundamentală în consolidarea cadrului de reglementare aferent sectorului bancar, prin alinierea acestuia la acquis-ul comunitar.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Modificările operate la Regulamentul nr.322/2018 au drept scop actualizarea, perfecționarea și consolidarea guvernanței corporative în bănci.

Principalele modificări propuse la Regulamentul nr. 322/2018 vizează următoarele aspecte:

- actualizarea listei de noțiuni cu care se operează în regulament, în particular completarea listei cu următoarele noțiuni: acordare, acorduri de tip clawback, acorduri de tip malus, bonus de reținere, fondul de prime, intrare în drepturi, perioadă de acumulare, perioadă de acumulare multianuală nerepetitivă, perioadă de amânare, perioadă de reținere, personal, plăți compensatorii, plăți în avans, risc fizic, risc de guvernanță, risc ESG, risc de tranziție, genul subreprezentat;
- completarea cu prevederi aferente gestionării riscurilor ESG, inclusiv elaborarea de strategii, politici și procese, stabilirea responsabilităților organului de conducere al băncii în acest sens, testarea rezilienței băncii la efectele negative pe termen lung al factorilor ESG, precum și raportarea expunerilor băncii la riscurile ESG către BNM;
- considerarea aspectelor ce țin de respectarea neutralității de gen în cazul elaborării și implementării politicilor interne ale băncii, dar nelimitându-se la politici de recrutare, dezvoltare a carierei și planuri de succedare, acces la instruire și capacitatea de a aplica pentru posturi vacante interne;
- introducerea prevederilor ce țin de necesitatea dispunerii unei politici privind conflictul de interese în contextul împrumuturilor și al altor tranzacții cu membrii organului de conducere și cu persoanele afiliate acestora;
- completarea prevederilor referitoare la politica de remunerare, cu un accent special pe

componenta de remunerație variabilă și stabilirea rigorilor necesare pentru respectarea procesului aferent, incluzând implementarea mecanismelor de amânare și recuperare a bonusurilor, legătura remunerației variabile cu performanța pe termen lung, rolul activ al organului de conducere și al comitetului de remunerare în guvernarea remunerațiilor, identificarea și clasificarea instrumentelor financiare acordate ca remunerație variabilă (Anexa nr.1¹ din proiectul HCE), precum și documentarea și actualizarea periodică a politicilor de remunerare;

- actualizarea prevederilor care vizează identificarea, administrarea și monitorizarea riscului de credit, inclusiv riscul de credit al contrapărții și riscul de decontare, riscul de piață, riscul operațional, riscul de rată a dobânzii din activități în afara portofoliului de tranzacționare, riscul de concentrare;

- completarea cu prevederile Anexei nr.2⁴, se referă la stabilirea de cerințe privind necesitatea evaluării garanțiilor (imobile și mobile) la etapa acordării de credite, precum și pe parcursul întregii durate de viață a creditului;

- completarea cu prevederile Anexei nr.2⁵ care stabilește metodologia necesară a fi utilizată de către bancă atunci când evaluează riscurile care decurg din variațiile potențiale ale ratelor dobânzii care afectează atât valoarea economică a capitalului propriu, cât și veniturile nete din dobânzi aferente activităților din afara portofoliului de tranzacționare;

- completarea cu prevederile Anexei nr.2⁶ care precizează scenariile de șoc în materie de supraveghere a riscului de rată a dobânzii asociat activităților din afara portofoliului de tranzacționare, prin definirea ipotezelor și parametrilor comuni pentru calculul valorii economice a capitalurilor proprii și al veniturilor nete din dobânzi.

Prin aceste modificări se urmărește crearea unui cadru normativ solid, transparent și responsabil, care să sprijine dezvoltarea sectorului bancar, să asigure protecția intereselor tuturor părților implicate și să contribuie la stabilitatea și integritatea sectorului bancar.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Proiectul hotărârii a fost elaborat în scopul alinierii cadrului normativ național la cel aplicabil în Uniunea Europeană. Prin urmare, analiza unor opțiuni alternative nu se justifică.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Nu este aplicabil

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului nu are impact asupra bugetului de stat

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul hotărârii va conduce la perfecționarea reglementărilor interne, armonizate cu cadrul UE, aferent cadrului de administrare a activității băncilor.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu este aplicabil

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu au fost identificate
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
<p>Proiectul hotărârii este elaborat în contextul executării angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană și are drept scop continuarea acțiunilor normative de armonizare a legislației naționale la cadrul normativ al UE.</p> <p>Prevederile Directivei 2013/36/UE, Ghidului EBA/GL/2021/05 privind guvernanta internă, Ghidului EBA/GL/2021/04 privind politicile solide de remunerare, Ghidului EBA/GL/2020/06 privind inițierea și monitorizarea creditelor, se regăsesc, parțial, în legislația națională, și anume în: Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor și în Regulamentul 322/2018 privind cadrul de administrare a activității băncilor.</p> <p>În acest context, proiectul HCE de modificare al Regulamentului nr. 322/2018 își propune armonizarea legislației naționale conform prevederilor Directivei 2013/36/CE, ale Regulamentelor delegate și ale ghidurilor enumerate mai sus, prin ajustarea și adaptarea cadrului normativ național la dispozițiile UE în domeniu.</p> <p>Totodată, de menționat că, faptul că potrivit prevederilor art.31 alin.(4) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative (în continuare – Legea nr.100/2017), a fost elaborat tabelul de concordanță aferent Directivei 2013/36/CE, Regulamentului (UE) 575/2013, Regulamentului delegat (UE) 2024/857, Regulamentului delegat (UE) 2024/856 și Regulamentului delegat (UE) 527/2014.</p>
5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Proiectul transpune art.76 alin.(2) teza I și teza a II -a și parțial teza a III-a; art. 79 lit.b)- e); art.80; art.81; art.82; art.83; art.84; art.85; art.86; art.87a alin.(1) – (3); art.88 alin.(3); art. 94 alin.(1) lit.l), lit.m) și lit. o) din Directiva 2013/36/CE, art.4 alin. (1) pct.(52d) - (52i) și art.430 alin. (1) lit.h) din Regulamentul (UE) nr.575/2013, Regulamentul delegat (UE) 527/214, Regulamentul delegat (UE) 2024/856 și Regulamentul delegat (UE) 2024/857.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
<p>În scopul respectării prevederilor Legii nr.239-XVI/2008 privind transparența în procesul decizional proiectul hotărârii urmează a fi supus consultării publice, prin plasarea pe pagina web a Băncii Naționale a Moldovei (www.bnm.md), la compartimentul „Legislație”, rubrica „Transparența decizională”.</p> <p>În baza propunerilor și obiecțiilor părților interesate se va întocmi sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor la proiectul hotărârii.</p>
7. Concluziile expertizelor
Proiectul de hotărâre, însoțit de tabelul de concordanță, se va expedia Centrului de Armonizare a Legislației în vederea efectuării expertizei de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene, conform prevederilor art.34 alin.(1) și art.35 din Legea nr.100/2017. Totodată, în temeiul art. 11 alin. (3 ³) din Legea nr.548/1995 se va solicita o opinie cu caracter consultativ din partea Ministerului Justiției. Conform art.36 alin.(5) din Legea nr.100/2017, proiectul hotărârii a fost supus expertizei anticorupție în cadrul Băncii Naționale a Moldovei, în urma căreia factori și riscuri de corupție nu au fost identificate.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul hotărârii nu afectează concepția generală ori caracterul unitar al actelor normative cu care se află în conexiune. Aprobarea proiectului hotărârii nu conduce la necesitatea modificării altor acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea prevederilor proiectului va fi realizată de către bănci, iar BNM va supraveghea implementarea.